

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/20/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816208930
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8816208930.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Koval'ovej v spore žalobcu Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, právne zastúpený Malata, Pružinský, Hegeduš & Partners s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Prievozska 4/B, 821 09 Bratislava, IČO: 47 239 921, proti žalovanému J. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX/XXX, XXX XX H. E., o zaplatenie 2.993,12 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 4Csp 184/2016-59 zo dňa 13. júna 2017, takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 2.113,42 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 2.113,42 € od 26.7.2015 do zaplatenia, a to všetko mu povoľuje uhradiť v mesačných splátkach po 100,- €, splatných vždy každého 30-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu z a m i e t a .

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 50%.“

2. Rozhodnutie právne posúdil ustanovením § 39, § 53 odsek 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“).

3. Mal za preukázané, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 3.000 Eur, ktoré sa žalovaný zaviazal žalobcovi vrátiť v lehote do 25.03.2020. Čo sa týka žalobcom uplatneného zmluvného úroku, tento nárok považoval súd prvej inštancie za nedôvodný. Úroková sadzba bola v zmluve uvedená vo výške 11,90 %, pričom úver bol poskytnutý na dobu 6 rokov. Na internetovej stránke NBS prvoinštančný súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že v rozhodnom období činil úrok v bankách úrok 10,43 % ročne. Dospel tak k záveru, že dohodnutý úrok prevyšoval priemernú úrokovú mieru. Dohodu o výške úrokov z úveru tak považoval za absolútne neplatnú v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, nakoľko sa prieči dobrým mravom a takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle ustanovenia § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka. Preto mal za to, že úver je bezúročný. Žalovaný v prospech žalobcu uhradil sumu 886,58 Eur a reálne mu boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 3.000 Eur a teda na istine úveru bol žalovaný povinný zaplatiť ešte sumu 2.113,42 Eur.

4. Proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie spoľahlivo nezistil výšku odplaty, keď aj samotná zmluva obsahuje RPMN vo výške 16,04 % a priemernú RPMN vo výške 18,87 %. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil danú vec, keď vyhodnotil, že úroková sadzba dohodnutá v zmluve na 11,90 % ročne priniesla žalobcovi neprimerané majetkové zvýhodnenie. Nové úverové zmluvy za dané referenčné obdobie vykazovali priemernú úrokovú sadzbu vo výške 12,92 % ročne.

5. K odvolaniu podal vyjadrenie žalovaný. Navrhol rozsudok v jeho napadnutom rozsahu potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 12.03.2014 uzatvorená Zmluva o B. spotrebiteľskom úvere reg. č. XXXXXXXXXXR (ďalej len „Zmluva o úvere“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 3.000 Eur. V Zmluve o úvere bola dohodnutá úroková sadzba vo výške 11,90 % p. a., RPMN vo výške 16,04 % a priemerná RPMN vo výške 18,87 %. Celková suma, ktorú mal dlžník zaplatiť predstavovala 4.558,76 Eur. V Zmluve o úvere boli ďalej uvedené informácie o úroku z omeškania (5,24 % p.a.), počte splátok (72), dni splatnosti (25.), dátume prvej splátky 25.04.2014, dátume poslednej splátky (25.03.2020), výške pravidelnej mesačnej anuitnej splátky (58,76 Eur) a pod..

8. Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

9. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odseku 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa odseku 3, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa odseku 4, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

10. Podľa ustanovenia § 53 odsek 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

11. Súd prvej inštancie založil svoj záver o bezúročnosti úveru na konštatovaní, že úrok dohodnutý v Zmluve o úvere vo výške 11,90 % prevyšuje priemernú úrokovú mieru z úverov poskytovaných v tomto období bankami a teda dohoda o výške úrokov je absolútne neplatná nakoľko sa prieči dobrým mravom. Súd prvej inštancie mal za to, že priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v rozhodnom období bankami je 10,43 % ročne.

12. Z obsahu napadnutého rozsudku však nijakým spôsobom nevyplýva, prečo súd prvej inštancie považoval za rozhodný práve údaj 10,43 % ročne. Z obsahu napadnutého rozsudku tiež nevyplýva,

prečo úroková sadzba 11,90 % ročne sa v porovnaní so sadzbou 10,43 % ročne prieči dobrým mravom a je neprimeraná.

13. Cieľom úrokovej štatistiky, ktorá je vedená Národnou bankou Slovenska je získať prehľad o úrokových mierach, ktoré tuzemské úverové inštitúcie uplatňujú voči jednotlivým ekonomickým sektorom Európskej menovej únie (eurozóna). Zber údajov je zabezpečený aktuálnym Opatrením Národnej banky Slovenska o predkladaní výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk na štatistické účely. Metodika vykazovania údajov o úrokových mierach je harmonizovaná s metodikou Európskej centrálnej banky, ktorá je stanovená v Nariadení ECB/2001/18 o štatistike úrokových mier. Banková úroková štatistika je rozdelená do dvoch základných oblastí - úroková štatistika úverov a úroková štatistika vkladov. Obe spomenuté oblasti obsahujú úrokovú štatistiku stavov a nových obchodov.

14. Úroková štatistika stavov zahŕňa stav všetkých úverov v bankách, ktoré boli poskytnuté a ešte nie sú splatené klientmi. Štatistika stavov je zostavovaná ku koncu referenčného obdobia. Úroková štatistika nových obchodov zahŕňa všetky nové úverové a vkladové zmluvy uzavreté medzi bankou a klientmi v priebehu sledovaného obdobia (mesiac). Ide o všetky obchodné zmluvy, ktoré prvýkrát určujú úrokovú sadzbu dohodnutého obchodu, ako aj všetky nové prerokovania existujúcich zmlúv, ktoré sú uskutočnené za aktívnej účasti klienta, pri ktorých dochádza k zmene podmienok v obchodnej zmluve s vplyvom na úrokovú mieru. Úroková štatistika nových obchodov zachytáva skutočné úrokové sadzby v individuálne dohodnutých zmluvách v čase uzavretia zmluvy počas celého referenčného mesiaca.

15. Podľa názoru odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie k nesprávnemu záveru, pokiaľ za priemernú úrokovú mieru z úverov poskytovaných v rozhodnom období bankami považoval údaj 10,43 %. Pokiaľ chcel súd prvej inštancie vychádzať z údajov zverejnených Národnou bankou Slovenska, mal sa v danom prípade riadiť údajmi uvedenými v tabuľke „Nové obchody“ a nie údajmi uvedenými v tabuľke „Stav úverov“. Treba prisvedčiť žalovanému v tom smere, že priemerná úroková miera zo spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami v rozhodnom období (marec 2014) predstavovala 12,92 %. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdením prvoinštančného súdu o absolútnej neplatnosti dohody o výške úrokov.

16. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 C.s.p.. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

17. Podľa ustanovenia § 220 odsek 2, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Obdobným spôsobom náležitosti odôvodnenia rozsudku upravovalo ustanovenie § 157 odsek 2 O.s.p. v znení účinnom do 30.06.2016.

18. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 odsek 2 C.s.p. dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje strane konania posúdiť ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej.

19. Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa strane odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

20. Keďže nedostatočne zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 odsek 1 písm. b/ C.s.p. rozsudok v jeho napadnutej časti zrušil a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 odsek 1 C.s.p.).

21. Po vrátení veci bude úlohou prvoinštančného súdu vysporiadať sa s otázkou primeranosti dohodnutej úrokovvej sadzby, resp. primeranosti odplaty za poskytnutý úver na základe Zmluvy o úvere a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť.

22. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 odsek 2 C.s.p.) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 odsek 3 C.s.p.).

23. Vzhľadom na zrušenie vyhovujúceho výroku je potrebné zrušiť aj súvisiaci výrok týkajúci sa trov prvoinštančného konania. Z uvedeného dôvodu je preto zbytočné sa zaoberať odvolacími námietkami žalobcu týkajúcich sa trov konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).